

تجسم اعمال

از منظر اسلام و عرفان

www.ketab.ir

گردآوری و تألیف:

فاطمه زمان

مجلس شورای اسلامی ایران
گنجینه حکمت و معرفت

سرشناسه: زمان، فاطمه، ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور: تجسم اعمال از منظر اسلام و عرفان/ نویسنده: فاطمه زمان

مشخصات نشر: اهواز: پژوهندگان راه دانش، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۲۳۵ ص.

فروست: پژوهندگان راه دانش، ۱۰۹۷.

شابک: ۹۸-۰۹۸-۳۴۵-۶۰۰-۹۷۸-۱۸۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابخانه: ص. [۲۲۷] - ۲۳۵.

موضوع: زندگی پس از مرگ (اسلام)

موضوع: زندگی پس از مرگ (اسلام) - جنبه های قرآنی

موضوع: زندگی پس از مرگ (اسلام) - احادیث

موضوع: معاد (عرفان)

موضوع: معاد (عرفان)

رده بندی کنگ: ۱۳۹۵-۳

شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۱۹۷

موضوع: IslamFuture life --

موضوع: Islam--Qur'anic teaching-- Future life

موضوع: Islam -- HadithsFuture life --

موضوع: Resurrection (Islam)

موضوع: Resurrection (Islamic mysticism)*

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۴

انتشارات پژوهندگان راه دانش

ناشر: پژوهندگان راه دانش

شماره نشر: ۱۰۹۷

نام کتاب: تجسم اعمال از منظر اسلام و عرفان

تألیف و گردآوری: فاطمه زمان

تیراژ: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول

چاپ: تورنگ

حروفچینی و صفحه آرائی: پژوهندگان

چاپ اول: ۱۳۹۵

سایز: وزیری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۰۹۸-۱

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

www.ketab.ir/pajo

۰۹۱۳۸۸۸۴۹۶۹ - ۶۶۱۳۰۵۵۴

تهران: خیابان ۱۶ آذر شمالی، ساختمان بعثت، طبقه سوم

۰۹۱۶۱۱۸۵۱۱۸ - ۳۳۲۰۴۸۰۲ - ۳۳۲۱۹۲۰۲

اهواز: خیابان نادری شرقی، نبش خیابان کرمی خراط

۱۱	 مقدمه
۱۳	 فصل اول: عرفان و تصوف
۱۵	 تاریخچه
۱۶	 تعریف عرفان
۱۶	 عرفان از لحاظ لغوی
۱۶	 عرفان از لحاظ اصطلاحی
۱۷	 بصوف از دیدگاه بزرگان و عرفا
۱۸	 تفسیر بندی عرفان
۱۸	 عرفان طریقی
۱۹	 عرفان عملی
۲۰	 موضوع عرفان
۲۰	 مسائل عرفان
۲۱	 مبادی عرفان
۲۱	 جایگاه عرفان در قرآن و سنت
۲۳	 چهره های بزرگ عرفان و تصوف اسلام
۲۵	 چهره های معاصر عرفان
۲۵	 منازل سیر و سلوک و حالات و مقامات عرفانی
۲۶	 عارف از دیدگاه حضرت علی
۲۹	 فصل دوم: تجسم اعمال از دیدگاه آیات و روایات
۳۱	 مفهوم شناسی تجسم اعمال
۳۱	 تعریف تجسم یا تمثل
۳۹	 دلالت آیات شریف قرآن بر تجسم اعمال
۴۸	 چهره باطنی اعمال ما

۶۲	احادیث و روایات وارده بر تجسم اعمال
۶۶	سیمای برزخی گناهکاران و مجرمان
۶۶	سیمای حقیقی انسان دورو
۶۶	سیمای شارب الخمر
۶۶	حقیقت تمامی و سخن چینی
۶۸	بوی راکاران
۶۸	سیمای برزخی نیکوکاران
۶۸	نور صلوات
۶۹	دو قصر سبز و سرخ
۶۹	جامه های بهشتی
۷۰	تجسم حقیقت ذکر
۷۰	تجسم شیعه خالص علی (ع)
۷۰	حقیقت صبر
۷۱	تجسم اعمال در دنیا
۷۷	فصل سوم: معاد و رستاخیز از دیدگاه ادیان الهی
۷۹	فطری بودن معاد و رستاخیز
۸۰	معاد و رستاخیز در میان اقوام و ادیان
۸۰	معاد و رستاخیز در میان مصری ها
۸۳	معاد و رستاخیز در میان یونانی ها
۸۴	معاد و رستاخیز در میان رومی ها
۸۵	معاد و رستاخیز در میان بابلی ها
۸۷	برزخ از دیدگاه مذاهب و آئین های مختلف
۸۷	عالم برزخ در آئین زرتشت
۸۹	عالم برزخ در آئین بودا
۹۲	عالم برزخ پس از مرگ در دیدگاه یهود

عالم برزخ پس از مرگ در آئین مسیحیت	۹۴
فصل چهارم: معاد و رستاخیز از دیدگاه دین مبین اسلام	۱۰۱
اهمیت رستاخیز در آئین اسلام	۱۰۳
براهین و دلایل ضروری بودن معاد	۱۰۴
معاد مقتضای عدل الهی	۱۰۵
معاد جایگاه تحقق وعده و وعید الهی	۱۰۵
معاد جلوه گاه رحمت الهی	۱۰۵
معاد پایان سیر تکاملی انسان	۱۰۵
معاد مقتضای ربوبیت	۱۰۶
معاد جسمانی است یا روحانی	۱۰۷
معیار جسمانی و یا روحانی معاد	۱۰۷
نظر قرآن درباره جسمانی یا روحانی بودن معاد	۱۱۱
معاد روحانی از نگاه حدیثان	۱۱۳
بیان نظریه ها	۱۱۸
تجسم اعمال از نظر عقل و علم	۱۱۸
تأثر محدثین از فلاسفه (نتیجه بیان و نظایر فلاسفه و متکلمین)	۱۲۶
منتقدان تجسم اعمال	۱۲۷
تجسم اعمال در منطق عقل	۱۳۱
تجسم اعمال از نظر علم (تجسم اعمال و علوم جدید)	۱۳۴
فصل پنجم: تجسم اعمال در عالم برزخ	۱۴۷
عالم برزخ (حیات برزخی) با قالب مثالی (عالم مثال)	۱۴۹
برزخ از لحاظ لغوی و اصطلاحی	۱۴۹
آیات عالم برزخ	۱۵۵
دلایل نقلی عالم برزخ	۱۵۸
حدیث عمار از عمرو بن زید	۱۵۸

پیام مردگان.....	۱۶۰
سؤال در قبر و عذاب قبر و نعمت‌های آن.....	۱۶۱
برزخ از دیدگاه متفکران بزرگ اسلامی.....	۱۶۳
برزخ از دیدگاه کلام-اعتقادی و از دیدگاه فلسفی-عرفانی.....	۱۶۳
وضعیت ابدان انسانها در عالم برزخ.....	۱۶۵
عالم پس از مرگ با جسم مثالی.....	۱۶۸
وضعیت انسان در برزخ از دیدگاه فلاسفه.....	۱۶۸
عالم مثال چیست.....	۱۷۱
عالم هستی.....	۱۷۲
عالم لاهوت.....	۱۷۳
عالم خزائن و جبروت.....	۱۷۴
عالم ملکوت یا برزخ یا مثال.....	۱۷۴
عالم ملک یا ناسوت یا طبیعت.....	۱۷۵
مراتب نزول هستی.....	۱۷۷
مرتبه خزائن.....	۱۷۷
مرتبه تقدیر.....	۱۷۷
مرتبه طبیعت.....	۱۷۸
مراتب صعود هستی.....	۱۷۸
مرحله طبیعت.....	۱۷۸
مرحله برزخ یا قیامت صغری.....	۱۷۹
مرحله قیامت کبری.....	۱۸۰
عالم مثال از نظر قونوی.....	۱۸۱
عالم مثال از نظر فرغانی.....	۱۸۱
فصل ششم: تجسم اعمال از دیدگاه عرفان.....	۱۸۳
تجسم اعمال از دیدگاه عرفا.....	۱۸۵

- برزخ و تجسم اعمال از منظر عرفان اسلامی ۱۹۱
- ساختار قیامت‌های اسلامی ۱۹۱
- قیامت صغری ۱۹۳
- قیامت وسطی ۱۹۴
- قیامت کبری ۱۹۵
- معاد و عالم برزخ و تجسم اعمال ۱۹۵
- تجسم اعمال در ادبیات عرفانی ۱۹۷
- سیستم اعمال در کشف الاسرار وعده الابرار رشیدالدین میبدی ۲۰۶
- لقاء الله (لقاء الهی) ۲۱۰
- محرم شدن در لقاء الهی بزرگترین عذاب کافران و گنه کاران ۲۱۱
- دنیا مثل ملاقات همگانی با خداوند نیست ۲۱۱
- غافلان ملاقات با خداوند را ندارد ۲۱۲
- انواع و اقسام لقاء الهی ۲۱۳
- راه نیل به لقاء مجرب ۲۱۴
- سخن آخر ۲۱۹
- منابع و مأخذ ۲۲۵

تجسم اعمال یا به ظهور رسیدن باطن و حقیقت اعمال و اندیشه ها و نیت یکی از مهمترین مباحث بحث معاد است و اعتقاد داشتن به معاد و بازگشت برای آگاهی یافتن کامل از کنه و ذات اعمال به دلیل میسر نبودن در این جهان مادی که محدودیت و نقصان و کاستی از ویژگیهای اوست لازمه وجودی هر انسان متفکر مسلمان و هر سالک و راهرو کوی حق و حقیقت می باشد. انسان مظهر تمامی اسماء الله و صفات الهی است و عدل یکی از اسماء و صفات اوست و انسان عدالتجو و عدالتخواه طالب لقاء الله است و میعادگاه این ملاقات پرشور و جذبه برای بعضی ها بخصوص انبیاء و اولیاء الهی (انسان کامل) به دلیل داشتن ترک علاقه و وابستگی به دنیا (زهد) هم در عالم مادی و هم در عالم دیگر میسر است؛ و ایشان قادرند که حقایق عالم را رؤیت نمایند، ولی اکثر انسانها و سالکان فقط در عالم برزخ و آخرت توانایی شهود اسماء و صفات خداوند را دارند. آنجا است که تمام ملکوت و حقایق عالم پیش چشم سالکان قابل رؤیت است. عدل خداوند بصفت از اسانهای خوشبو و زیبا جلوه گر می شود. در عالم ماورای این عالم که حقیقت اعمال و رؤیای او و بینش ها و نگرشهای انسان سالک و کمالجو به عرصهی ظهور رسیده و این عالم نداده اند که می فرماید: «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا» مؤمنون/ ۱۱۵. غبث و بیهوده نبودن خاتم، تحقق پیدا می کند. پس باید سالک الی الله در سیر تکامل خویش، این جهان پر از نقصان و کاستی را ترک گفته، و مرگ پلی است که سالک را از این عالم به عالم دیگر رده و توانایی حضور در پیشگاه حضرت حق را کسب نماید. و وقتی انسان این لباس مادی (تن) را از وجودش درآورد و از این عالم به عالم برزخ انتقال یافت، حجابها از پیش چشم و گوش او کنار رفته و حقایق را مشاهده می نماید و خداوند در این رابطه می فرماید: «وَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا» (سوره کهف، آیه ۴۹). «کرده خود را آنجا حاضر می بینند». و حکیم سبزواری در

این مورد می‌فرماید: انسان به اعتبار اخلاق و سکناش یا فرشته است و یا حیوان و درنده و یا شیطان، بنابراین اگرچه انسان از نظر صورت دنیوی یک نوع بیشتر نیست ولی از نظر صورت اخروی چهار نوع خواهد بود. هرگاه شهوت و غضب بر او غلبه نماید و کارهای او پیوسته از این دو غریزه صادر گردد صورت اخروی او حیوان و درنده است و اگر مکر و حيله حکمران وجود و کارهای او باشد صورت اخروی او شیطان است و این بنده حقیر در صدد آن است که با جمع‌آوری آیات و روایات و حکایات و سخنان گه بار بزرگان و متکلمان و غرضاً زمینه تنبه و آگاهی را در مرتبه اول برای خود و انبیا و ائمه و پیروان کوی حضرت حق فراهم آورد تا در این عالم که عالم عمل است زندگی پاک و طیب برای خود و دیگران مهیا سازیم.